

FAQ

Wat is asbest?

Asbest is een vezelachtig materiaal dat wordt verkregen door het malen van minerale gesteenten uit twee families van silicaten: de amfibolen (tremoliet, crocidoliet, enz.) en de serpentijnen (chrysotiel). Voordat asbest in 1998 in België werd verboden, werd het regelmatig gebruikt in de bouw, de automobielsector, de textielsector en de kunststofindustrie. Asbest is kankerverwekkend als de vezels kunnen worden ingeademd.

Asbest is in principe verboden in speelgoed. Als er asbest in speelgoed wordt aangetroffen, wordt het speelgoed uit de handel genomen, ongeacht de hoeveelheid asbest die wordt aangetroffen.

Om welk soort zand gaat het precies?

De aanbeveling geldt voor verpakte speelgoedartikelen die gekleurd zand en 'magisch zand' bevatten, d.w.z. speciaal zand dat niet droogt, niet aan de handen kleeft en gemakkelijk kan worden gevormd tot figuren, sculpturen of kastelen, ook wel kinetisch zand, knutselzand enz. die in de handel verkrijgbaar zijn (online en offline).

De aanbeveling om geen gekleurd zand of magisch zand (hierna soms "creatief zand" genoemd) te gebruiken, is momenteel niet van toepassing op "natuurlijk" zand dat gewoonlijk wordt gebruikt om zandbakken op openbare of particuliere speelplaatsen te vullen.

Is er een groot risico dat mijn huis of school besmet is met asbest door het bovengenoemde 'creatieve' zand?

Het risico hangt af van de hoeveelheid en de duur van de blootstelling aan asbest. Het product is alleen kankerverwekkend bij inademing.

Toen er asbest werd aangetroffen in dit soort speelgoed, hebben de autoriteiten in Australië en Nieuw-Zeeland beide geoordeeld dat het risico onder normale gebruiksomstandigheden laag was, d.w.z. als het omstreden zand niet werd vermalen, verpulverd of verspreid.

De deskundigen in België zijn het voorlopig eens met hun collega's op andere continenten: het risico dat de binnenlucht door het speelzand wordt verontreinigd, blijft gering (weinig vezels in de lucht), tenzij het besmette zand is vermalen, verstoven of verspreid, waardoor er vezels in de lucht terecht kunnen komen.

Tot op heden zijn er nog geen ziekten gemeld die in verband kunnen worden gebracht met deze context, maar voorzichtigheid blijft geboden.

Welke soorten speelzand zijn mogelijk besmet?

Creatief zand (dat wil zeggen gekleurd zand of magisch zand, een speciaal soort zand dat niet droogt, niet aan de handen kleeft en gemakkelijk kan worden gevormd tot figuren, sculpturen, kastelen, ook wel kinetisch zand genoemd), dat meestal in kleine verpakkingen wordt verkocht.

Voor zand dat doorgaans in zandbakken wordt gebruikt of lokaal aangekocht natuurlijk zand, zijn er momenteel geen aanwijzingen voor de mogelijke aanwezigheid van asbest.

In Australië en Nieuw-Zeeland zijn sporen van asbest (chrysotiel en tremoliet) aangetroffen in gekleurd en magisch zand voor artistieke en zintuiglijke activiteiten voor kinderen. Deze producten werden voornamelijk geïmporteerd uit China en verkocht op verschillende online platforms.

Op dit moment is er geen bewijs voor de aanwezigheid van asbest in speelgoed dat gekleurd zand of "magisch zand" bevat in België, maar de autoriteiten zijn van mening dat er voldoende twijfel bestaat om onmiddellijke voorzorgsmaatregelen te nemen, zoals het niet meer gebruiken van dit "creatieve zand" in afwachting van de resultaten van de tests die op monsters zijn uitgevoerd. Volgens de momenteel beschikbare informatie zouden de resultaten binnen twee tot drie weken beschikbaar kunnen zijn.

Wat moet ik doen als ik dit soort zand in huis heb?

- ✓ *Blijf kalm, het risico wordt als laag beschouwd als het zand niet is vermalen of verspreid. Daarom raden wij u aan geen stofzuiger of stoffer-en-blik te gebruiken om het omstreden zand te verplaatsen.*
- ✓ *Stop onmiddellijk met het gebruik van het verdachte product.*
- ✓ *Doe het zand en de zandbak in een eerste zak. Doe de eerste zak in een tweede zak in afwachting van meer informatie van de autoriteiten. Plaats beide zakken indien mogelijk buiten.*
- ✓ *Raadpleeg een arts als u aanhoudende symptomen aan de luchtwegen heeft.*

Wat zijn de aanbevelingen van de autoriteiten voor scholen, kinderdagverblijven, enz. die creatief zand gebruiken?

- ✓ *Vermijd onmiddellijk elke manipulatie en maal, verstuij of verspreid het omstreden zand vooral niet.*
- ✓ *Bewaar verdacht zand door het in een eerste zak te verpakken en deze zak vervolgens in een tweede zak te verpakken.*
- ✓ *Gooi het omstreden zand niet weg in de gewone vuilnisbak of in het riool.*
- ✓ *Reinig de plaatsen waar het product is gebruikt met vochtige doeken om stofvorming te voorkomen. Draag handschoenen en een masker (bij voorkeur P2). Behandel de handschoenen, het masker en de doeken op dezelfde manier als het zand (dubbele zak).*

✓ Bewaar indien mogelijk buiten.

Hoe weet ik of het 'creatieve' zand dat ik heb, besmet is?

Dat is met het blote oog niet te zien. Alleen laboratoriumtests kunnen de aanwezigheid van asbest bevestigen. Daarom raden de autoriteiten aan om de bovengenoemde voorzorgsmaatregelen te nemen en de adviezen van de autoriteiten op te volgen.

De resultaten worden gepubliceerd op de website van de FOD Economie.

De FOD Economie zal een mededeling over de resultaten van de tests publiceren op zijn website.

Waar vind ik informatie over de herkomst of oorsprong van het zand?

Op de verpakking en/of in de documentatie bij het zand staan de contactgegevens van de fabrikant en de importeur vermeld. Aan de hand van deze informatie kunt u de oorsprong van het product achterhalen.

Als u de verpakking en/of documentatie niet meer hebt, raden wij u aan het voorzorgsbeginsel toe te passen.

De winkel waar ik het product heb gekocht, beweert over certificaten te beschikken die aantonen dat het product asbestvrij is. Is het dan veilig?

Als het certificaat is afgegeven door een onafhankelijk bedrijf en betrekking heeft op de producten die u hebt gekocht, kunt u ervan uitgaan dat er geen asbestprobleem is met deze producten.

Wat doen de autoriteiten?

De autoriteiten voeren laboratoriumcontroles uit en werken samen met hun tegenhangers in andere lidstaten van de Europese Unie.

We houden u op de hoogte zodra we meer weten.